

PILIS
VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
BŰNMEGELŐZÉSI ÉS KÖZBIZTONSÁGI
KONCEPCIÓJA

(2015. augusztusi tervezet)

(Simó Gáborné)
polgármester

(Tóth László)
jegyző

Tartalomjegyzék

PILIS VÁROS ÖNKORMÁNYZAT BŰNMEGELŐZÉSI KONCEPCIÓJA	3
BEVEZETŐ.....	3
I. A KONCEPCIÓ JOGI ALAPJAI.....	3
KÖZBIZTONSÁG.....	4
BŰNMEGELŐZÉS.....	4
MEGELŐZÉSI FELFOGÁS	4
AZ ÖNKORMÁNYZAT A BŰNMEGELŐZÉS KULCSSZEREPLŐJE	5
AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTALÁNOS FELADATAI A BŰNMEGELŐZÉS ÉRDEKÉBEN:.....	5
A BŰNMEGELŐZÉST ÉS A KÖZBIZTONSÁGOT ÉRINTŐ KIEMELT FELADATOK:	6
EGYÜTTMŰKÖDÉS-KOORDINÁCIÓ	6
AZ ÖNKORMÁNYZAT RÉSZFELADATAI A BŰNMEGELŐZÉSI KONCEPCIÓVAL KAPCSOLATBAN	7
ÖNKORMÁNYZAT BŰNMEGELŐZÉSI ÉS KÖZBIZTONSÁGOT ÉRINTŐ FELADATAIT ELLÁTÓ SZERVEZETEINEK SPECIÁLIS FELADATAI	8
ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐ TESTÜLET FELADATAI.....	8
BIZOTTSÁGOK.....	8
ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐK.....	8
JEGYZŐ, MINT A HIVATAL VEZETŐJE	8
ÖNKORMÁNYZAT ÉS INTÉZMÉNYEI	9
II. HELYZETFELMÉRÉS SZOCIOMETRIAI LEÍRÁS	9
PILIS	10
III. BŰNCSELEKMÉNYEK ALAKULÁSA 2000-2005-ÉV KÖZÖTT	15
(BŰNÜGYI FERTŐZÖTTség, KÖZREND-KÖZBIZTONSÁG ÁLLAPOTA).....	15
LATENCIA	19
A LAKOSSÁG SZUBJEKTÍV BIZTONSÁGÉRZETE	19
RENDŐRI MUNKA A TELEPÜLÉSEEN-POLGÁRÓRSÉG HELYE ÉS SZEREPE.....	17
IV. CÉLOK, PRIORITÁSOK	18
PRIORITÁSOK A NEMZETI BŰNMEGELŐZÉSI STRATÉGIÁBAN	18
PRIORITÁSOK A JELEN BŰNMEGELŐZÉSI STRATÉGIÁBAN	18
V. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI, MÓDSZEREI.....	20
KÖZTERÜLET RENDJÉNEK FENNTARTÁSA.....	20
GYERMEK ÉS FIATALKORÚ BŰNÖZÉS MEGELŐZÉSE ÉS CSÖKKENTÉSE	20
A DROGMELŐZÉS ÉS KÁBÍTÓSZER-BŰNÖZÉS KEZELÉSE, MEGELŐZÉSE	22
A VÁROS ÁLTALÁNOS BIZTONSÁGÁNAK NÖVELÉSE	22
A CSALÁDON BELÜLI ERŐSZAK MEGELŐZÉSE, MEGTÖRTÉNT ESETEK MEGFELELŐ KEZELÉSE.....	25
AZ ÁLDOZATTÁ VÁLÁS MEGELŐZÉSE, ÁLDOZATSEGÍTÉS, AZ ÁLDOZAT KOMPENZÁCIÓJA	25
AZ IDŐS, EGYEDÜL ÉLŐK FOKOZOTT VÉDELME, BIZTONSÁGUK NÖVELÉSE.....	27
A VÁROSBAN FELLEMLHETŐ – LAKOSSÁG NYUGALMÁT ZAVARÓ- KEDVEZŐTLEN TENDENCIÁK MEGÁLLÍTÁSA, CSÖKKENTÉSE	28
A VÁROS KÖZBIZTONSÁGÁNAK JAVÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES MINIMÁLIS RENDŐRI JELENLÉT ÉS CIVIL TÁMOGATÓK BEVONÁSA	28
VI. A BŰNMEGELŐZÉS HELYI STRATÉGIÁJÁNAK SZERVEZETE, A STRATÉGIA FINANSZÍROZÁSA (A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI).....	29
ÖNKORMÁNYZATI BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK	29
ÖNKORMÁNYZAT PARTNEREI A BŰNMEGELŐZÉSBN	30
ÖNKORMÁNYZATI SZERVEZÉSI FELADATOK.....	30
KÖZPONTI FORRÁSOK	31
FORRÁSELOSZTÁS AZ ÉVES KÖLTSÉGVETÉSBN	32
A PÁLYÁZATI RENDSZEREK FOLYAMATOS FINANSZÍROZÁSA	32
ZÁRADÉK:	33

Bevezető

A bűnözés területileg eltérő kihívásaira csak helyi közügyként megfogalmazott bűnmegelőzési stratégiával és taktikával lehet hatékonyan reagálni. Az Önkormányzat, mint a helyi szolgáltatások és szolgáltató intézmények többségének tulajdonosa, a helyi közigazgatás irányítója, és mint testület, a helyi politika fóruma vezérli, motiválja és koordinálja a helyi bűnmegelőzést.

A koncepció célja, az önkormányzat bűnmegelőzési és közbiztonsági **filozófiájának** megfogalmazása, a helyzetelemzés alapján a célok és **prioritások** kijelölése, ezek alapján pedig a lehetőségek figyelembevételével, a megvalósítás módszereinek és felhasználható eszközrendszereinek meghatározása, a stratégia alapján pedig a cselekvési terv meghatározása. A koncepció alap gondolata az az elmélet, mely szerint az **önkormányzat szintjén alakulhat ki az a védekező mechanizmus**, mely az állampolgár számára átlátható megoldásokat tartalmaz, és ezekre mozgósítani is képes.

A koncepció a bűnmegelőzés három alappillére épül, melyek az áldozattá válás megelőzése, az elkövetővé válás megelőzése és a bűnalkalmak korlátozása.

I. A koncepció jogi alapjai

A bűnmegelőzési koncepció az alábbi jogi normákra és ajánlásokra épül

1. Az ENSZ Gazdasági és Szociális Bizottsága **2002**-i ülésén elfogadott határozata a közösségi bűnmegelőzés irányelveiről szól, amelyeknek kriminálpolitikában történő érvényesítésére hívta fel a tagállamok figyelmét. A **2002.** évi 11. ENSZ Kongresszuson fogadták el a közösségi bűnmegelőzés irányelveit
2. Az Európai Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa „A demokratikus társadalmak mindennapi életében elkövetett erőszakos cselekmények ellen” elnevezésű program keretében megfogalmazásra kerültek az európai unió tagállamai részére olyan ajánlások, melyek önkormányzati szinten is koncepcióalkotást generálnak (Helyi Önkormányzatok Chartája- 1985).
3. *A 2011. április 25-én elfogadott Magyarország Alaptörvénye a „Szabadság és felelősség” fejezet IV cikk (1) pontja értelmében „Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonságához.”*
4. *Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény 13. § (1) 17. pontja értelmében „A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: közreműködés a település közbiztonságának biztosításában.”*
5. A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény III. fejezete a települési önkormányzat és a rendőrség kapcsolatát szabályozza.
6. *1744/2013(X.17.) Kormányhatározat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023)*
7. A Biztonságos Magyarországért Közalapítvány által kiadott, a települési önkormányzatok bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepciójának megalkotásához ajánlott szinopszis.
8. *2011. CLXV. törvény a Polgárőrségről.*

Közbiztonság

A közbiztonság a társadalmi együttélés rendjének – adott időszakban és helyen – jogilag szabályozott olyan tényleges helyzete, amelyben az emberek élete, személye, javai és jogai biztosítottak az illetéktelen támadástól.

A közbiztonság infrastrukturális tényező, a gazdaság működésének üzemén kívüli feltétele, amely befolyásolja a beruházási szándékot, az idegenforgalmat, a termék előállítási költségét.

A város közbiztonság állapota a helyi problémák összességéből tevődik össze, ezért kezelése, a hatékony reagálás is csak helyi összefogással lehetséges. A bűnözés mérséklése (elviselhetővé tétele), megakadályozása az önkormányzat által szervezett lakosság és civil erők, polgárőrség, valamint a bűnmegelőzésben érintett ágazati szervek, a rendőrség közös feladata.

Bűnmegelőzés

A bűnmegelőzés fogalmát a hazai és nemzetközi szakmai irodalom figyelembevételével a 115/2003. OGY. határozat melléklete (nemzeti bűnmegelőzési stratégia) fogalmazza meg. A bűnmegelőzés: az állam szervek, önkormányzati szervek, társadalmi szervezetek, gazdasági társaságok, állampolgárok és csoportjaik minden olyan tevékenysége, amely - az elkövetővé, valamint áldozattá válás megelőzésével, a bűnalkalmak csökkentésével - a bűncselekmények számát csökkenti. (A többi szereplő a közösségi bűnmegelőzés résztvevője, akiket az önkormányzat saját területén tud szervezni és mozgósítani a bűnmegelőzés érdekében).

A társadalmi bűnmegelőzés mindazon intézkedések összessége, amelyek a társadalom kohéziójának növelésre, az egyének és természetes közösségeik társadalmi kötelekeinek megtartására, a lazuló kötelekek erősítésére, a társadalmi integráció biztosítására irányul.

Az önkormányzatnak elsősorban az elsődleges és másodlagos beavatkozási szinten kell a bűnmegelőzési feladatait ellátnia, az elkövetővé válás, az áldozattá válás megelőzése és a bűnalkalmak csökkentése területén.

Megelőzési felfogás

A bűnözés okai elsősorban a makro és mikro környezeti hatások között keresendők.

A makro tényezők között fontos szerepet játszik a szociális és gazdasági környezet, az oktatás a művelődés szintje és lehetőségei, a munkalehetőség és munkaképesség, a jövedelmi viszonyok, az egészségügyi ellátottság, az igazságszolgáltatási apparátus hatékony és gyors működése.

A személyiség kialakulását is közvetlenül befolyásoló „kis környezet” (mikromillió) – a család, az iskola, a munkahely, a baráti kapcsolatok, a szórakozási lehetőségek és szokások – is befolyásolják a bűnözés mértékét és minőségét.

A bűncselekmények hatékony felderítése is hozzájárul a bűnmegelőzéshez azáltal, hogy adott deviáns körben (vagy a területen) a felelősségre vonás „elkerülhetetlensége”, az elkövetői kockázatot növeli, így közvetve korlátozhatja az elkövetővé válást (vagy elkövetők visszaesését).

Az állampolgárok önvédelmi képességeinek tudatos fejlesztése, a személy és vagyonvédelem megszervezése, az állampolgárok önkéntes védelmi csoportjainak támogatása (polgárőrség) szintén nagyban hozzájárul a terület biztonságosabbá tételéhez.

Az ifjúság körében a tanintézeti oktatáson kívüli sportolási kulturális, szakmai, vagy továbbképzési, szabadidős tevékenységek nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy a szabadidő hasznos leköltésével és eltöltésével, személyiségük fejlesztésével elkerüljék a „tétlenségből” és „unatkozásból” eredő fiatalkori devianciákat (csavargás, italozás, kábítószeres).

Az önkormányzat a bűnmegelőzés kulcsszereplője

A társadalmi bűnmegelőzési stratégia, az annak megvalósítását szolgáló kormányzati cselekvési program csak az önkormányzatok közreműködésével válhat a helyi társadalompolitika integrált részévé (115/2003. OGY. Határozat).

Az önkormányzatnak a helyi rendőrséggel együttműködve aktív és vezető szerepet kell vállalnia a helyi közösség biztonságát szolgáló terv elkészítésében. Kezdeményező szerepük van a helyi jelzőrendszerek, a legkülönbözőbb együttműködési formák szervezésében, a helyi bűnmegelőzési program koordinálásában, végrehajtásában, valamint folyamatos értékelésében.

Tapasztalat, hogy a polgárok a helyi önkormányzatokat tekintik a legelérhetőbbnek, és a legjobban tájékozottnak a potenciális és tényleges válsághelyzetek megoldásával kapcsolatosan. Az önkormányzat feladatából eredően hatékony egyeztető és közvetítő szerepet tölt be, így megelőzheti, megakadályozhatja, hogy a területen képződő konfliktusok, okozta feszültségek, vagy negatív antiszociális jelenségek, addig a pontig jussonak el, ahol már a rendőrség, az ügyészség és a bíróság beavatkozása szükséges.

Az önkormányzatnak kulcsszerepe van a hatáskörébe tartozó egyes ágazati politikák célkitűzéseinek alakításában, így biztosíthatja, hogy azok a biztonság szempontjait figyelembe vegyék.

Az Önkormányzat általános feladatai a bűnmegelőzés érdekében:

- helyi szabályozás kialakítása (stratégia, cselekvési terv)
- bűnmegelőzési érdekek érvényesítése a hatósági jogkör gyakorlása során
- társadalmi integráció biztosítása
- felvilágosítás, oktatás, tréningek szervezése
- szociális intézkedések megtétele
- vagyonvédelmi és biztonsági szolgáltatások nyújtása lakosság felé (vagy ezek megszervezése)
- közigazgatási területén a koordináció biztosítása állami-önkormányzati-civil szféra szereplői között

Az önkormányzat testületének feladata a helyi népakarat és érdek legitim képviselője. **Ebbe az érdek csoportba tartozik a választók életminőségét jelentősen befolyásoló helyi bűnmegelőzés és közbiztonság is.**

A bűnmegelőzést és a közbiztonságot érintő kiemelt feladatok:

- a bűncselekményeket elősegítő és lehetővé tevő okok feltárása, megállapítása,
- a sértetté válást befolyásoló tényezők feltárása,
- a bűnalkalmak számát redukáló intézkedések megfogalmazása, meghatározása
- a bűnmegelőzés célrendszerének meghatározása,
- az elsőbbséget élvező célok és a nagy jelentőségű feladatok meghatározása,
- a döntések előkészítése, döntés, majd megrendelés a megfelelő szakmai szervezetek felé,
- a feladatok közös végrehajtására szoros együttműködés az önkormányzat, a szakmai szervezetek, a helyi intézmények, a helyi társadalom tagjai között, és a végrehajtásra való ösztönzés,
- a bűnmegelőzésben együttműködők között folyamatos partnerségi viszony fenntartása.
- A társadalmi megelőzési program és az ezzel kapcsolatos információk hatékony továbbítása, folyamatos kommunikálása
- Bűnmegelőzés módszereinek és eredményeinek médián keresztül történő folyamatos kommunikációja (disszemináció)

Együttműködés-koordináció

Az önkormányzat bűnmegelőzésben betöltött szerepének egyik legfontosabb eleme a koordináció és az együttműködés.

A társadalmi bűnmegelőzést alapvetően az önkormányzat képes össze fogni és koordinálni.

Az önkormányzatnak kell kialakítania a partnerséget saját szervezete és a társadalmi (közösségi) bűnmegelőzés egyéb szereplői között, de a közösségi partnerek között is a hatékony együttműködés érdekében.

Az önkormányzat szervezeténél és hivatalánál fogva alkalmas arra is, hogy összefogja és koordinálja - saját közigazgatási területén - a bűnmegelőzésben érintett egyéb ágazati szervezeteket és azok képviselőit, ezzel összekapcsolja őket a társadalmi (közösségi) bűnmegelőzés szereplőivel.

Az egyes érintett testületek (szervezetek) közötti együttműködés egyelőre még új jelenségnek számít. Tagadhatatlan, hogy az intézmények – a rendőrség, a bíróságok, a helyi önkormányzatok, a civil szervezetek, a magán biztonsági vállalatok és a helyi lakosok nem szoktak még hozzá ahhoz, hogy együtt dolgozzanak, ezért gyakran továbbra is egymástól függetlenül, saját szokásaik, szabályzataik szerint működnek.

Az említett szervezetek között létrejövő együttműködési szerződéseknek – a múltban tett próbálkozásokhoz képest is – már egy új alapvető szemléletváltást kell tükrözniük. Be kell bizonyítaniuk, hogy képesek a közbiztonság növelésére és az érintett terület kriminalitást kiváltó problémáinak megoldására, a bűnesetek csökkentésére úgy, hogy csökkentik a bűnalkalmakat, segítik a sértetté, áldozattá válás megelőzését, és megtesznek mindent azért, hogy a bűnisméltés ne történhessen meg vagy az elkövetővé válás, visszaesés csökkenjen.

Az önkormányzat részfeladatai a bűnmegelőzési koncepcióval kapcsolatban

- Partnerség kialakítása
- Helyzetfelmérés elkészítése
- Helyi bűnmegelőzési stratégia elkészítése
- Bűnmegelőzési cselekvési terv (program) elkészítése
- Felkészülés a végrehajtásra, felelős személyek és szervezetek kijelölése

-
- Végrehajtás segítése
 - Végrehajtás ellenőrzése (monitoring)
(kitűzött ciklus elérését követően)
 - Bűnmegelőzési stratégia szükség szerinti módosítása
 - Cselekvési terv módosítása, aktualizálása
 - Végrehajtás segítése
 - Végrehajtás folyamatos ellenőrzése (monitoring)

A bűnmegelőzési program végrehajtásába bevont és feladatot ellátó önkormányzati szervezetek

Testületi szervek	Hivatali szervek	Háttérintézmények	Társaságok
Képviselő testület	Jegyző	Szociális	Hivatal által létrehozott gazdasági társaságok
Bizottságok	Hivatal szervezeti egységei	Oktatási	
	Önkormányzati rendészeti szolgálat	Egészségügyi	

Önkormányzat bűnmegelőzési és közbiztonságot, érintő feladatait ellátó szervezeteinek speciális feladatai

(fontosabb feladatok)

Önkormányzati képviselő testület feladatai

- helyi rendeletalkotás,
- költségvetés elfogadása,
- bűnmegelőzési stratégia felülvizsgálata és elfogadása,
- döntés egyedi pályázatokban, pályázati önrészben, együttműködésben,
- rendőrség beszámoltatása,
- támogatott szervezetek beszámoltatása (polgárőrség),
- díjazás, jutalmazás, elismerés,

Európai Unió, Regionális Kommunikációs és Közbiztonsági Bizottság

- bűnmegelőzést érintő kérdések tárgyalása, preferálása,
- helyi pályázatok előkészítése (téma, probléma felvetés, prioritások alapján),
- döntés pályázati ügyekben (elbírálás, vagy önrészek biztosítása),
- együttműködések előkészítése,

Önkormányzati képviselők

- választási körzetben fogadónapok megtartása (ötlet és javaslat befogadása),
- választási körzetben rendszeres párbeszéd a civil szervezetekkel, információ áramlás biztosítása különös tekintettel a bűnmegelőzés prioritást élvező témaköreire,
- kapcsolattartás helyi rendőrrel, és Monori kapitánysággal,
- kapcsolattartás helyi polgárőr vezetővel,
- képviselő: mint közbiztonsági tanácsnok, vagy kapcsolattartó bűnmegelőzési referens,

Jegyző, mint a hivatal vezetője

- közigazgatási feladatok ellátása,
- szükség szerinti szabálysértési eljárások *kezdményezése*
- hivatal háttérintézményeinek irányítása,
- rendelet előkészítések,

Önkormányzat és intézményei

Az önkormányzat közvetlen fenntartása és irányítása alá tartozó intézmények koncepciótól és programjaiktól függően részesei lehetnek a helyi közrend-közbiztonság megőrzésének, a bűnmegelőzési rendszernek, hiszen működésük az igazgatási területen valósul meg. Az egyes intézmények jelentős lakossági kapcsolatokkal rendelkeznek (funkciójuktól függően

II. Helyzetfelmérés

Pilis, 2005. július 1. napjától városi jogállású település Pest megyében, **Budapest központjától 46 kilométerre** kelet-délkeletre fekszik, az ország földrajzi középpontjától kb. 15 kilométerre. A **44,33 km² területű, 11. 600 fő állandó lakosú város** a népességét tekintve a régió egyik legdinamikusabban fejlődő települése: annak ellenére, hogy nem tartozik a főváros szigorúan vett agglomerációs körébe, jól megfigyelhetőek a szub- és dezurbanizációs folyamatok jellemzői. Az elmúlt 20 évben Pilis egy alföldi agrárközségből a főváros alvóvárosává vált, amelyet igazol a mezőgazdaságban foglalkoztatottak számának csökkenése, a népesség számának a pozitív vándorlási egyenlegetől adódó hirtelen növekedése és a fővárosba ingázók magas száma. A település **népsűrűsége megközelíti a 260 fő/km²-t**, ez jelentősen meghaladja az országos átlagot (109 fő/km²).

A város településszerkezete megfelel az Alföldön többségében jellemző szerkezetnek. A nagy kiterjedésű belterület a fő közlekedési útvonalak csatlakozása körül nagyjából szimmetrikusan alakult ki, ezt övezi egy nagyobb átlagos telekméretű, széles külterületi öv, melynek funkciója az elmúlt 20 évben jelentősen megváltozott. A korábbi hétvégi telkek, présházák állandó lakófunkciójú ingatlanokká alakultak. A település legkülső övezetében a szántók, legelők, erdőterületek között néhány különálló tanya is található. A település északi részére lenyúlnak a Gödöllői-dombság délkeleti vonulatai, melynél főként üdülőfunkciót ellátó, jellegzetes képet mutató pincesor lett kialakítva (Hegyeki pincesor).

A település közigazgatási szempontból az összesen mintegy 90 ezer lakost magába foglaló **Monori kistérséghez tartozik**, és a település számos funkcióját a kistérségi központ látja el (kormányhivatal (Pilisen kirendeltség)okmányiroda, középiskola, földhivatal). Ugyanakkor a várost történelmi szálak fűzik a hasonló adottságokkal rendelkező, mintegy 5 kilométerre fekvő Albertirsárhoz is, valamint annak kistérségi székhelyéhez, Ceglédhez (kórház, bevásárlóközpontok).

Pilis város **közlekedés-földrajzi helyzete igen kedvező**: a várost átszeli a **4-es számú főút**, melynek a települést elkerülő szakasza ez idáig nem készült el. A települést ugyancsak átszeli a korszerűsített **Budapest-Cegléd-Szolnok (100a jelű) vasúti fővonal** is, mely gyors, kényelmes összeköttetést biztosít a főváros, illetve a kistérségi központok (Monor, Cegléd), a megyeszékhelyek (Szolnok, Kecskemét) és regionális központok (Debrecen, Szeged) felé is. A várost délkeletről érinti a **405-ös főút**, mely a keletről érkező tranzit-teherforgalmat vezeti a közeli **M5 autópályára**. A **4606 számú összekötőút** a szomszédos Nyáregyháza (rendszeres menetrendszerinti autóbusz-közlekedés) és Káva gyors elérését teszi lehetővé. Az **M0 körgyűrű** fokozatos kiépülésével az ország mind több térsége válik gyorsabban megközelíthetővé, felértékelve ezzel városunk kedvező közlekedési és logisztikai helyzetét, melyet tovább erősít a mindössze 25 kilométerre fekvő **Liszt Ferenc repülőtér is**.

A település nem elemezhető a megye és kistérség ismerete nélkül.

A településnek van vasútállomása, valamint buszmegálló helye.

A településen nyilvántartott gépjárművek száma: **3349** db. ebből haszongépjármű, **350** db.(A két számadat 2015. 06. 30-i adat)

Demográfia

Pilis település népességének alakulása a század elejétől a 70'-es évekig – leszámítva a II. világháború hatásait – viszonylag egyenletesen növekedett, és **1970-re elérte a 9000 főt**. A vidékről Budapestre történő beköltözés szigorú szabályozásának és a viszonylag fejlett helyi mezőgazdaságnak és élelmiszeriparnak köszönhetően a település népessége az 1980-as évekig növekedett, ám a 80-as évek második felétől a szabályozás enyhítése és a romló gazdasági körülmények a népesség csökkenését eredményezték. **A település népességének erőteljes, eddig soha nem tapasztalt növekedése a 90-es évek elején indul meg majd erősödött fel**, összhangban a Budapest környéki agglomerációs öv népességének és szolgáltatásainak dinamikus bővülésével.

Az 1. ábra adatai igen jól tükrözik a település lakónépességének növekedését 1990. és 2003. között. Ez elsősorban Pilis kedvező földrajzi fekvésének, gyors elérhetőségének, így a budapesti munkahelyek és oktatási intézmények könnyű megközelítésének, a kedvező környezeti adottságainak és nem utolsósorban a város településszerkezeti változásának – az új település részek beépítése, új építési telkek kialakítása - köszönhető. A 90'-es években elkezdődött és egyre inkább felerősödött szub- és dezurbanizációs folyamatoknak köszönhetően tehát **a település népessége 20 év alatt közel 1/3-ával növekedett**.

A többségében a fővárosból kiköltözők egyik része azon fiatalabb családok közül kerül ki, akik a kedvezőbb lakókörnyezet (jobb levegő, zöldövezet, kisebb zsúfoltság) reményében változtattak lakhelyek, másrésztük viszont a fővárosi lakóingatlanok (pl. panellakások, bérlakások) nagyobb fenntartási költségei miatt voltak kénytelenek vidékre, de még a fővárostól könnyen elérhető távolságba kerülni: ez utóbbi csoportba tartozók többsége Pilisen az olcsóbb, alacsonyabb komfortfokozatú, külterületi ingatlanokba költözött. Ezt mutatja az a tény is, hogy **a 90-es évek folyamán** – a bel- és külterületi határok változatlansága mellett – **jelentősen megnövekedett a külterületi népesség száma és aránya**.

Az adatokból kitűnik, hogy **a külterületi népesség száma 20 év alatt több mint háromszorosára növekedett**, és 2003-ra az össznépesség közel 13%-a lakott külterületen, 2013.-ra ez a mutató még erősebb emelkedést eredményez. Az 1990 és 2003 közötti bevándorlási hullám leginkább tehát a külterületeket érintette, hiszen a több mint 2000 fős népességnövekedés 53%-a e területeket érinti.

A településszerkezet ilyen mértékű megváltozása jelentős problémákat hozott a felszínre. A külterületre költöző, sokszor alacsonyabb státuszú, szegényebb népesség inkább nyaraló, vagy hétvégi ház jellegű építményekbe költözött. Ezen ingatlanok többségében alacsonyabb komfortfokozatúak, nemcsak a gáz- és csatornahálózat, hanem az ivóvízhálózat is kiépítetlen, mely körülmények jelentősen megnehezítik a megfelelő életminőség kialakítását. További jelentkező probléma – nemcsak a külterületeken, hanem a város egész területén – a burkolatlan utak nagy aránya. Jelentős eső vagy olvadás után ezen utak nehezen járhatóvá vagy akár járhatatlanná válnak, a nyári szárazságban viszont éppen a porszennyezés jelenthet gondot.

Pilisen a népesség korcsoportok szerinti megoszlása az utóbbi évekig körülbelül megfelelt az országos mutatóknak, de az utóbbi években bekövetkezett népességnövekedés hatására az országos átlagoknál valamivel kedvezőbb képet mutat. Ez azzal magyarázható, hogy a településre költözők zömében a gyermekes családok közül kerülnek ki, akiket vonz a nyugodt, tiszta környezet, ugyanakkor még viszonylag egyszerűen megoldható a fővárosba illetve környékére történő napi ingázás is. A fővárosból történő kiköltözés másik oka az

olcsóbb megélhetési költségek, amelyek szintén a mobilis, átlag körüli jövedelemmel rendelkező családokat érintik leginkább.

A 18 év alatti korosztály létszáma 1996-ig kismértékben csökkent, azóta emelkedik, a vizsgált időszakban összesen mintegy 8%-os növekedést mutat. A 60 év felettek aránya, egyenletesen, kismértékben emelkedett, 1990 és 2013 között mintegy 350 fővel.

Az aktív korú 18-60 éves korosztály létszáma és aránya nőtt legnagyobb mértékben: 1990-ben még csak 5214-en tartoztak ebbe a korcsoportba, míg 2003-ban 6673-an, azaz jelenleg a lakosság 60%-a, 2013.-ban pedig 6917-en.

A korszerkezetet vizsgálva megállapítható, hogy az kedvezőbb, mint az országos átlag: az időskorúak aránya körülbelül megegyezik az átlaggal, míg a 18 év alattiak aránya az országos adatnál jelentősen kedvezőbb.

Az elmúlt 5 évet figyelembe véve jelentős problémát és visszatetszést okoz azon magyarosított, külföldről, jórészt Romániából be települt emberek családok csoportja, akik kultúrájukkal, öltözködésükkel, üzleti tevékenységükkel gyarapították és „színesítették” Pilis Városának szürke hétköznapjait. Ezeknek, a jórészt, már állampolgárságot szerzett személyeknek a folyamatos ellenőrzése mind a rendőrség, mind az Önkormányzatnak fontos feladata lesz az elkövetkező években!

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

Pilis város foglalkoztatási adatai mind a kistérség, mind a megyei adatoknál kedvezőtlenebbek. A helyben foglalkoztatottak száma a 2001-es népszámlálás adatai szerint alacsony (nem éri el az 1300 főt), a helyben foglalkoztatott pilisiek száma alig haladja meg az ezret. Ezzel szemben a főváros és környéke munkaerővonzásának hatására naponta több mint 2600 ember ingázik, ez a foglalkoztatottak több mint 70%-a, ami a település lakosságszámához képest nagyon magas arány.

A foglalkoztatottsági ráta 2001-ben 34,8% volt, ami jelentősen elmaradt a régió átlagától (41,8%), és a Monori kistérségben is – Káva után – a legkedvezőtlenebb érték. Az alacsony foglalkoztatási arány részben visszavezethető a népesség viszonylag alacsony képzettségi szintjére: a 17 év felett lakosság több mint 30%-ának legfeljebb 8 általános iskolai végzettsége van (Pest megyében ez az érték 24,8%). Még nagyobb a lemaradás a felsőfokú végzettségük tekintetében: ez a Pest megyei érték fele (5%).

A foglalkoztatottak mindössze 4.1%-a dolgozott a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás területén, ez megfelel az országos átlagnak, és továbbra is erősen csökkenő tendenciát mutat. Emellett ugyanakkor jelentős a jövedelmüket mezőgazdasági – háztáji – tevékenységgel kiegészítők száma. Az ipari szektorban foglalkoztatottak aránya kismértékben csökken, jelenleg a foglalkoztatottak, mintegy harmada dolgozik az ágazatban. Az elmúlt évtizedben – az országos trendeknek megfelelően – erőteljesen növekedett a szolgáltató ágazat súlya a szektorok között. 2001-ben minden 3 foglalkoztatott közül kettőt a terciér szektorban alkalmaztak.

A vállalkozói aktivitás tekintetében Pilis jóval elmarad a Közép-magyarországi régió és Pest megye átlagától, és nem éri el a Monori kistérség átlagát sem. 2004-ben Pilisen 1000 főre 51 vállalkozás jutott. A vállalkozások közül a mikro- és kisvállalkozások képviseltetik csak magukat. 50 főnél többet foglalkoztató közép- vagy nagyvállalkozás nem működik a településen. Részben ez az oka annak, hogy a foglalkoztatottak nagy része más településen talált magának munkát. A pilisi vállalkozások több mint fele a gazdasági szolgáltatás és a kereskedelem ágazatban működik.

A regisztrált munkanélküliek száma 1993-tól folyamatosan, kisebb ingadozásokkal csökkent. Ennek egyik oka – elsősorban az 1996. évi megszorítások után – a gazdaság élénkülése, másrészt a munkanélküli segélyre való jogosultságban bekövetkezett változások. A munkanélküliek 70-75%-a legfeljebb szakmunkásképző iskolát végzett.

A munkanélküliek számának csökkenésével ugyanakkor nem csökkentek az Önkormányzat szociális kiadásai. Ez egyrészt köszönhető a lakosság szám növekedésének, másrészt az állami munkanélküli ellátásból kiszorult kedvezőtlen társadalmi-szociális helyzetű népesség egyre növekvő számának. A kedvezőtlen foglalkoztatási helyzet következménye, hogy a Pilisen élő 3033 család közül 1295 csak inaktív keresővel (pl. nyugdíjas, GYES-GYED-en levő) rendelkezik, további 200 család pedig a munkanélküliség miatt nem rendelkezik foglalkoztatottal¹.

A 2012.-ben beindított „Közmunka Program” valamelyest javított a település munkaügyi helyzetén, de a foglalkoztatások időszakossága és az állandóan változó létszáma nem ad okot a bizakodásra.

Nevelési, oktatási intézmények

A település népességének az utóbbi 15 évben tapasztalt jelentős növekedése az intézményrendszerre, különösen a nevelési és oktatási intézményekre rendkívüli feladatokat hárított. A gyerekszám növekedését egy már amúgy is helyhiánnyal küzdő oktatási-nevelési rendszernek kellett kezelni: halaszthatatlanná vált az óvodai férőhelyek számának bővítése, egy új bölcsődei intézmény kialakítása meg is valósult.

Az óvodás korúak száma az utóbbi időben mérséklődött, jelenleg a Pilisen élő óvodáskorúak (3-5 évesek) száma körülbelül kissé magasabb a férőhelyek számával. A kapacitáshiányt az okozza, hogy jelentős számú gyermek van beíratva a városban működő, sajátos nevelési igényűek számára fenntartott intézménybe, amely a környező települések ilyen irányú igényeit is kielégíti.

Az általános iskolai tanulók esetén hasonló tendencia mutatható ki. Az utóbbi években mérséklődött, illetve megállt az általános iskolai tanulók számának 1993-tól 2001-ig tartó folyamatos erőteljes növekedése. Mivel az általános iskoláskorú 6-14 éves népesség száma 2001-től is emelkedik, ez arra enged következtetni, hogy növekszik azon diákok száma, amelyek más településekre járnak általános iskolába.

1992 óta működik szakiskolai képzés a településen, ahol az általános iskolát végzett diákok asztalos, élelmiszer- és vegyi áru kereskedő valamint női ruhakészítő szakmákat tanulhatnak. Az iskola regionális szerepet is betölt: a diákok több mint fele a környező településekről jár be. Ily módon rögzíthető, hogy a diákok száma a kezdeti 55-ről folyamatosan emelkedve 2003-ra közel háromszorosa lett.

Probléma azonban, hogy az ún. Szakképző iskolában 2006. évben az asztalos foglalkozás oktatása megszűnik, ezáltal valószínűsíthető, hogy az oktatási-nevelési intézménybe járó tanulók, gyermekek száma csökkenő tendenciát fog mutatni.

Legközelebbi város: Monor és Albertirsa.

¹ 2001-es népszámlálási adatok alapján

Legközelebbi tűzoltóság Monoron és Cegléden található, míg a legközelebbi városi rendőrkapitányság Monoron. Pilis önálló rendőr-őrssel rendelkezik, az őr 2 darab gépjárművel rendelkezik. A rendőrséggel a kapcsolat kiváló.

Az előzetes adatgyűjtés során a közbiztonsági helyzetet jónak minősítették, hasonlóan az állampolgári biztonságérzethez, de természetesen léteznek más vélemények a bűnügyi helyzetről, de a rendőri szervek által végzett és elkészített statisztikák ezt támasztják alá.

A BŰNÜGYI HELYZET ÉRTÉKELÉSE

A regisztrált bűncselekmények számának alakulása.

Az Egységes Nyomozóhatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztika (a továbbiakban: ENYÜBS) alapján a rendőri eljárásban összesen rögzített bűncselekmények száma a Monori Rendőrkapitányságon, valamint **Pilis városban** (a korábbi évekkal összehasonlítva) az alábbiak szerint alakult:

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Pilis	448	309	389	364	318

A fenti adatokból megállapítható, hogy a **Pilis városában elkövetett bűncselekmények számában kb. 13 %-os csökkenés tapasztalható** az előző évi adatokhoz képest.

Pilis lakossága 11.489 fő (2013. január 01.). A teljes népességre 2014. évben 318 db bűncselekmény jutott, így az 1 főre jutó bűncselekmény terhelés: 0.027 jogsértés/fő.

Pilis város területén regisztrált kiemelt bűncselekmények számának alakulása (ENYÜBS). (kizárólag elkövetés helye szerint regisztrált bűncselekmények alapján).

Bűncselekmény	2010.	2011	2012	2013	2014
Emberölés	0	1	1	1	0
-befejezett szándékos emberölés	0	0	1	0	0
-emberölés kísérlete	0	1	0	1	0
Testi sértés	32	14	11	19	22
-súlyos testi sértés	20	7	8	12	9
-halált okozó súlyos testi sértés	0	0	0	0	0
Kiskorú veszélyeztetése	5	0	7	3	2
Embercsempészség	0	0	0	0	0
Garázdaság	11	2	8	13	9
Önbíráskodás	3	0	1	0	0
Visszaélés kábítószerrel (terjesztői)	0	0	0	0	0
Lopás	228	167	225	193	139
-lakásbetörés	34	13	20	21	3

-szgk. lopás	1	3	2	2	0
-zárt gjmű. feltörés	1	0	1	0	2
Rablás	4	4	2	2	2
Kifosztás	0	0	0	0	1
Zsarolás	1	0	1	0	1
Rongálás	15	10	14	13	8
Orgazdaság	1	3	3	1	0

A közterületen elkövetett, regisztrált bűncselekmények számának alakulása (ENYÜBS):

	2010.	2011.	2012	2013	2014
Pilis	100	90	103	93	41
Nyáregyháza	30	48	16	18	10
Csévharaszt	17	18	8	8	3
Vasad	13	16	13	8	1

A közterületen elkövetett, regisztrált bűncselekmények **vonatkozásában az elmúlt öt év adatait tekintve jelentős mérvű csökkenés, kb. 57 %-os csökkenés történt. A csökkenő tendencia elérésében szerepet játszott Pilis Város Önkormányzatának szerepvállalása, mind személyi együttműködés (közös szolgálatok a közterület felügyelettel), mind technikai (szolgálati gépjármű), rendelkezésre állás biztosítása.**

A területen polgárőrség működik 1996-tól, önálló egyesületként, létszáma 62 fő (2005). **23 fő (2015)** A polgárőrség 2 db gépjárművel rendelkezik. A polgárőrségnek a rendőrséggel együttműködési megállapodása van. A polgárőrség jellemző tevékenysége: járőrözés, ifjúságvédelmi feladatok, gépjármű-felderítés, általános prevenció, demonstratív, tevékenység.

A településen jelentős számú civil szervezet (egyesület) tevékenykedik.

A település kulturális élete kiemelkedő, így éves rendezvénytervei alapján, szinte minden hónapra jut egy komolyabb és nagyobb tömegeket érintő nyilvános kulturális, vagy egyéb esemény-rendezvény. A rendezvények közbiztonsági, vagy vagyonvédelmi biztosítása minimális.

Pilisen országos, vagy megyei léptékű, jelentős nagyságrendű vagyonvédelmi vállalkozás nem üzemel, kisebb cégek és egyéni vállalkozók találhatóak. A lakóházak egy része vagyonvédelmi riasztórendszerrel védett, másik részük vagyonvédelmi távfelügyeleti rendszerbe bekötött (csatlakoztatott). A riasztó-rendszerrel ellátott lakások, pontos (vagy relatív száma) nem ismert, hasonlóan nincs felmérési adat a távfelügyeleti rendszerekről, vagy azok üzemeltetőiről.

A város rendelkezik egy központi pályázati pénzből kiépített , 12 egységből álló térfigyelő rendszerrel valamint egy 6 egységből álló pályaudvari rendszerrel de ezeknek a működési hatékonysága erősen aggályos.

A Pilisi Polgármesteri Hivatal vagyonvédelmi rendszere átalakításra megtörtént, hasonlóképpen több, az önkormányzat tulajdonában és kezelésében lévő intézményei is (iskola, könyvtár, faluház stb.) rendelkezik önálló vagyonvédelmi rendszerrel.

III. Bűncselekmények alakulása 2000-2010-év között (bűnügyi fertőzöttség, közrend-közbiztonság állapota)

Pilis Pest megye központi részén helyezkedik el, így bűnügyi és közbiztonsági helyzete részben függ a megyei helyzettől és a megye közbiztonsági állapotától is.

Magyarországon 2005 első negyedévében 3 %-al nőtt az ismertté vált bűncselekmények száma, míg Pest megyében az országos átlagnál is magasabb volt ez az emelkedés (a tavalyi első negyedév bűncselekményeinek 1,3-szerese). Az első negyedévben mintegy 15 %-al több vagyon elleni bűncselekményt követtek el, melynek jelentős része sikkasztás, csalás, gépjárműlopás volt, míg a betörések száma a felére esett vissza.

A városra jellemző még a nagyszámú átmenő forgalom (M4, M405-ös út).

Pilis bűnügyi fertőzöttségét nagyban befolyásolja az a körülmény, hogy az elhagyatott zártkerti ingatlanokba költöző személyek szociálisan lecsúszott, deviáns egyének.

Az ifjúsági és éjszakai szórakozóhelyek szempontjából a város teljesen ellátatlan.

Az egyre növekvő népesség és nagyszámú külterületi tulajdonos (ideiglenes lakos), valamint az említett átmenő – utazó – tömeg összhatása ellenére egy aránylag normálisnak tűnő bűnügyi és közbiztonsági statisztikával rendelkezik Pilis.

Az elmúlt öt év bűncselekményi számait és annak struktúráját vizsgálva megállapítható, hogy a legnagyobb problémát – mint minden hasonló településen – a vagyon elleni bűncselekmények okozzák, melyek a településen elkövetett bűncselekmények több mint 75 %-át alkotják (2005-évből az ismertté vált összes bűncselekmény 367-ből, 280 vagyon elleni).

Viszonylag magas a lopások száma, melyeken belül a legnagyobb arányt az „egyéb, személyek javait károsító lopás” szerepel általában több mint 2/3 arányban. A lopások 10-20 % közötti értékben (évektől függően) tartalmazzák a „besurranásos” lopást, mint elkövetési módszert. Szintén cca. 15 % körüli értéket képvisel a gépkocsiból történő lopások száma is.

A besurranásos lopások sértettjei lehetnek még az idősebb lakosok, akiknél a figyelem hiánya, az éberség, nyilvánvalóan csökkent védelmi képességekből ered.

A gépkocsilopások száma nem jelentős évi 0-2 közötti tételt mutat.

A betöréses lopásoknak a lelki feldolgozása egyébként is nehezebb mint a nem erőszakos jellegű lopásoké, hiszen az elkövető egy privát szférába hatol be, méghozzá erőszakos-durva módszerekkel, ahol az intim szféra, a sokszor nem annyira értékes, de valakihez (tulajdonoshoz) kötődő tárgyak eltulajdonítása sokszor kellemetlenebb, mint egy nagyobb értékű, de alkalmi lopás.

A közrend elleni bűncselekmények közül a garázdaság érdemel még említést.

A testi sértések száma viszonylag alacsony, a rablások száma elenyésző

A jármű vezetés ittas állapotban bűncselekmény szintén nem jellemző a településre, de elvétve előfordul, legalábbis az ellenőrzési és realizált adatok ezt mutatják.

Az ittas vezetők kiszűrésére a 2014. évben is igyekezett a RÖ. nagy hangsúlyt fektetni. 18 fővel (2013-ban 21 fő) szemben intézkedtünk ittas járművezetés észlelése miatt, amely az előző évi adatokhoz képest 30%-os csökkenést mutat.

A településen viszonylag ritka a közlekedési bűncselekmény.

Megjegyzés: a megyében a **közlekedési bűncselekmények** száma 1994-től 1998-ig folyamatos csökkenést, ezt követően változó tendenciát mutat. Abban viszont minden egyes értékelt év azonos, hogy **a közlekedési bűncselekmények igen jelentős része az ittas vezetésekből tevődött ki**, 2005-ban ez az érték például 67,3 % volt.

A Pilisi közlekedési morál a fentieket figyelembevéve jónak mondható, mely adódhat abból is, hogy jelentősebb éjszakai szórakozóhelyek nincsenek a területen (pl. nagyobb befogadóképességű diszkók).

A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények nem jellemzők (bűncselekményi és büntetőeljárás megjelenése) de ez nem jelenti azt, hogy az nincs jelen. Mivel e jelenség egyelőre nem ölt tömegméreteket, nem jellemző szubkultúra – s főleg nem a helyi lakosok körében – ezért az alkalmi „idényszerű” latens megjelenés és valószínűsíthető fogyasztás, terjesztés csak később fogja káros hatásait éreztetni.

Latencia

A bűnügyi statisztikai adatok csak az ismertté vált bűncselekmények számát jelzik, melyek valamely módon a hatóság tudomására jutottak, ezt követően pedig hivatalos büntetőeljárás zajlott le (valamely eredménnyel).

A szakemberek szerint a látencia 10x nagyságrendű minimum (és általában), azaz ami a hatóság tudomására jut az csak egy része az egésznek, ami valójában a környezetben zajló jogsértések számos változatát felöleli.

A látenciát növeli, hogy az esetek nagy része eredménytelen felderítéssel zárul (pl. lopás, gépkocsi feltörés), vagy a kár nagysága olyan tételű, mely hivatalos eljárást, majd biztosítói ügyintézkést nem ér meg (tekintettel a nyaralásra s viszonylag kevés pihenésre fordítható időre). Az esetek egy részében (pl. besurranásos lopás), valószínű, hogy a sértett maga sem tudja biztosan, hogy az adott dolga hogyan tűnhetett el, vagy azt véletlenül nem hagyta e el máshol.

Az előbbi statisztikai adatok tehát nem jelentik feltétlenül azt, hogy a településen a közrend-közbiztonság teljesen rendben van, vagy a bűnügyi fertőzöttség „jelentéktelen”.

A látencia mértékét csak komoly és tartós, vizsgálat (felmérésekkel) lehet megközelítőleg megállapítani akár egyes bűncselekmény típusokra külön-külön is.

A lakosság szubjektív biztonságérzete

A lakosság szubjektív biztonságérzetére nem áll rendelkezésre hivatalos adat, vagy forrás, így az a látencia mérésével és egyéb kérdőívekkel állapítható csak meg a jövőben.

A felméréseknél figyelemmel kell lenni azon körülményre, hogy a város körül jelentős mértékű külterületi ingatlanok találhatók.

A lakosság tömege a „félelemérzete” alapján ezért két részre választható: 1. helyi lakosok, 2. „ideiglenes” lakosok. Az előbbiekből adódik, hogy az általában nagyobb városokból (vagy fővárosból) érkező nyaraló tulajdonos más bűnözési nagyságrendhez és napi információhoz szokott, így a megyében, vagy helyszínen komolyabb fertőzöttségnek és bűnözésnek látszó jelenséget is másképp értékelik a területen „ideiglenesen” tartózkodók.

Az előzetes felmérés alapján a szubjektív biztonságérzet „jó” jelzést kapott, de ezt átfogó felmérés nem támasztja alá (hasonlóan a látencia mértékét sem).

Meg kell jegyezni azon körülményt is, hogy a településen tartózkodók (állandók-, vagy ideiglenes) biztonságérzetét nagyban befolyásolhatja az egyes bűncselekményekről adott híradások, média üzenetek száma, milyensége is (helyi lapban, kábel-tv-n).

Az alábbi összehasonlítás célja, hogy érzékeltesse jelen helyzetfelmérésben azt a körülményt is, hogy a város és a legközelebbi települések tekintetében milyen azonosságok, különbségek (nagyságrendi eltérések, vagy éppen ellentmondásnak tűnő), jelenségek észlelhetők.

Rendőri munka a városban

A település rendőri munkáját helyi rendőrök látja el, viszonylag szerény körülmények között. Az elmúlt években a volt zártkerti ingatlanok területének rendőri „felügyelete” 1 fő KMB-szolgálattal erősödött, aminek eredményeképpen az említett település részen emelkedett mind az ismertté vált bűncselekmények száma, mind a felderített bűncselekmények száma is. Összességében elmondható hogy a Pilisi Rendőrök vezetése és személyi állománya, az elmúlt 2 évben hathatós, lelkiismeretes munkájának köszönhetően a statisztikai adatok alapján látható és érezhető munkát végzett.

Polgárőrség helye és szerepe

1996. óta működő (előtte 1990. év óta Faluvédő Egyesület) Polgárőr Egyesületben jelenleg 23 fő tevékenykedik, teljesen ingyen. Munkájukra jellemző, hogy éjszaka járőrszolgálattal, látják el feladatukat. Részt vállalnak az Önkormányzati rendezvények biztosításában, közúti balesetek helyszín biztosításában, terület zárásokban. **2015. június 21-től módosult a 2011. évi CLXV törvény, kiegészült 9/A §-val, mely az ifjú polgárőrre vonatkozó szabályokat tartalmazza.**

9/A. § 34 (1) A polgárőr egyesület a (2) bekezdésben meghatározott kiegészítő feladatának ellátásában a polgárőr egyesület a Polgári Törvénykönyv 2:11. §-a szerinti személy, e tevékenység végzéséhez írásbeli törvényes képviselői hozzájárulással bír, alapfokú iskolai végzettséggel rendelkező és büntetlen előéletű tagja (a továbbiakban: ifjú polgárőr) is közreműködhet.

Közterület felügyelet

2008.- 2012. között kettő fő látta el a közterület felügyelői feladatokat, nyugdíjazás miatt az utolsó 3 évben csak 1 fő látja el, de a csatolt feladatok, illetőleg a feladatok bővülése miatt indokolt és szükséges a létszám feltöltése.

Mezei Őrszolgálat

Pilis Város Önkormányzata 2014 szeptember 01.-től indította el, a külterületi és mezőgazdasági területek védelme érdekében a szolgálat ezen formáját. Az elmúlt időszak visszajelzései és eredményei alapján elmondható, hogy van létjogosultsága ennek a rendészeti tevékenységnek is.

IV. CÉLOK, PRIORITÁSOK

Általános, hosszú távú cél: az objektív biztonság és a szubjektív biztonságérzet közelítése és javítása, az életminőséget javító közbiztonság megteremtése, a bűnözés csökkentése.

Középtávú cél: A közösségi bűnmegelőzés rendszerének kiépítése a településen. Partnerségi viszony megteremtése az önkormányzat, az illetékes rendészeti szervek, helyi intézményi struktúra, gazdasági élet helyi szereplői, lakossági- civil szerveződések és a lakosság minél szélesebb rétege között.

Rövidtávú célok: Az önkormányzat bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepciójának elfogadása, az önkormányzat képviselő testületén belül ennek megfelelő szakirányú bizottság, vagy más szervezeti struktúra (tanács) létrehozása, a bűnmegelőzésért felelős személy kijelölése.

Akut problémák, krízisek gyors kezelése, rossz szubjektív biztonságérzet javítása technikai eszközökkel, és humán erőforrások útján. A településen működő polgárőr egyesület, fejlesztése, együttműködési megállapodás megkötése, mely tartalmazza a kölcsönös elvárásokat és előnyöket (finanszírozás). A leírtakhoz források megszerzése pályázat útján. A jelen Koncepcióban meghatározott célok megvalósításához kapcsolódó önrész vállalása, elkülönített pénzkeret biztosítása. Együttműködés azon szervezetekkel, akik a település bűnmegelőzési stratégiájában megfogalmazott célokkal összhangban vannak, vagy azok közvetlen, vagy közvetett elősegítésére saját profiljukban az önkormányzat támogatásával (szakmai támogató javaslat, vagy önkormányzati részvétel biztosítása) pályázni kívánnak a település biztonságának fokozása érdekében.

Prioritások a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában

Az Országgyűlés ezeket a következőkben határozta meg:

- A gyermek- és fiatalkori bűnözés csökkentése.
- A városok biztonságának fokozása.
- A családon belüli erőszak megelőzése.
- Az áldozattá válás megelőzése, az áldozat segítés, az áldozat kompenzációja.
- A bűnismétlés megelőzése.

Prioritások a jelen bűnmegelőzési stratégiában

➔ **A közterület rendjének fenntartása.** A közterületen történő bűncselekményeket a lakosság közvetlenül érzékeli és védekezési lehetőségei is korlátozottak. Ezért egyik legfontosabb feladat a közterület és a nyilvános helyek rendjének biztosítása. Elkötelezett a

szándék annak érdekében, hogy a - bárki által igénybe vehető - közterületeken az emberek biztonságban érezzék magukat munkába menet-jövet, szabadidőben, pihenés közben, illetve akár éjszaka is.

➔ **A gyermek és fiatalkori bűnözés csökkentése.** Az említett korosztály (14-18-év közötti fiatalok) célirányos, preventív nevelésével a bűnözés utánpótlási bázisának csökkentése, annak megakadályozása, hogy a devianciák következményeként a fiatal olyan jogsértéseket kövessen el, mely bűnözői magatartásokhoz (cselekményekhez) vezet.

➔ **A droghasználat és kábítószer-bűnözés kezelése, megelőzése** érdekében a fokozott hatósági tevékenység mellett, széleskörű intézményi és társadalmi összefogás szükséges. Lehetőség szerint meg kell szervezni a nemzeti kábítószer-ellenes stratégia ajánlásának megfelelően mindazon preventív tevékenységeket, melyek a fiatalok és a fiatal felnőttek droghasználatához, vagy kábítószer függőségéhez vezethetnek.

➔ **A város általános biztonságának növelése.** Általános cél, hogy a bűnözés mérséklésével, egyes káros tendenciák megállításával, elsősorban a vagyon elleni bűncselekmények megelőzésével, megakadályozásával jelentősen javuljon az állampolgárok szubjektív biztonságérzete. Növelni kell az intézmények, létesítmények és lakások, -nyaralók, -üdülők vagyonbiztonságát (betörés elleni, és tűzbiztonságát).

➔ **A családon belüli erőszak megelőzése, megtörtént esetek megfelelő kezelése.** Erőszakos családban felnövekvő gyermekben az erőszakra való hajlam átöröklődik. Kiemelten fontos a problémás családok segítése, mert ezzel az előző bekezdésben megfogalmazott célokért, és a devianciák elkerüléséért tudunk lépéseket tenni.

➔ **Az áldozattá válás megelőzése, áldozatsegítés, az áldozat kompenzációja.** A leghatározottabb törekvéseink mellett is előfordulhat, hogy a település lakói közül néhányan áldozattá válnak. Segíteni kell az állami és civil áldozatvédelmi lehetőségek elérését, s koordinálni szükséges a veszélyekkel kapcsolatos korrekt és folyamatos tájékoztatást.

➔ **Az idős, egyedül élők fokozott védelme, biztonságuk növelése.** Az aktuális ügyektől elvonatkoztatva is szükséges az idősekről való gondoskodás, ennek részét kell, hogy képezze otthonuk védelme is.

➔ **A településen fellelhető – a lakosság nyugalma zavaró - kedvezőtlen tendenciák megállítása, csökkentése.** Elsődlegesen a közlekedési balesetek, gépkocsi feltörések, betöréses lopások, besurranások, rongálások, közterületi bűncselekmények, rablások, zsebtolvajlások, terménylopások. Az e bekezdésben említett prioritás évente és egyes település részenként is változhat. Fontos a nagyszámú nyaraló és üdülő tulajdonosok közvetett, vagy közvetlen bevonása értékeik (ingatlanok) védelme érdekében.

➔ **A település közbiztonságának javításához szükséges a minimális rendőri jelenlét biztosítása, valamint a bűnmegelőzés és közbiztonság érdekében közreműködő civil és non-profit szervezetek támogatása és tevékenységük koordinálása.** Lehetőségek függvényében támogatni célszerű a városban szolgáló rendőri állomány tevékenységét. Támogatni minden olyan civil profit és non-profit kezdeményezést, mely a bűnmegelőzés helyi ügyét szolgálja.

V. A megvalósítás eszközei, módszerei

Közterület rendjének fenntartása

A közterület és nyilvános helyek védelme fontos feladata a rendőrségnek és az önkormányzatnak is. A rendőrség elsősorban a közrend-közbiztonság állapotáért felelős, míg az önkormányzat a feladatköréhez tartozó egyes rendészeti jellegű feladatok ellátásáért (tisztaság, parkolás rendje, közterület használat).

A közterületeken megvalósítható biztonságérzet növelhető az épített környezet tudatos tervezésével, a meglévő környezet átalakításával, vagy egyes hiányzó elemeinek pótlásával. Felül kell vizsgálni az önkormányzat által működtetett hivatalos és egyéb szolgáltató intézmények, más állami partnerszervezetek, vagy közszolgáltatók működési helyét és környezetét abból a szempontból, hogy kielégítik-e a biztonságos nyilvános, vagy a közforgalom számára nyitva álló objektumokkal kapcsolatos előírásokat, vagy lakossági elvárásokat.

Meg kell vizsgálni a közterületek-parkok, sétányok (üdülőövezetben) megfelelő átláthatóságát, közvilágítását, a közforgalmú állomások, vonat, -busz állomások környezetét, relatív biztonságosságát.

A közterületeket és felsorolt objektumokat, intézményeket, közforgalmú közlekedési csomópontokat és az utasok részére nyitva álló tartózkodó helyeket „rizikó-analízis” szisztémával át kell világítani, és kockázatelemzésnek kell alávetni.

Fel kell mérni a közterületi rongálások helyeit (parkok, játszóterek, buszmegállók, vagy falfirkák, grafiti stb.) és az okozott károkat, intézkedni kell ezek további megelőzésére.

A közterület rendjét célszerű térfigyelő eszközökkel megerősíteni (kritikus pontokon), a meglévő kamerákat rendszerbe, hálózatba kötni, melyek nagy segítséget nyújthatnak a rendőrség szakembereinek és a közterület felügyeltetnek úgy a terület megfigyelésében, mint az esetleges jogsértések felderítésében illetve megelőzésében.

A közterület rendjét civil szervezetek is figyelemmel kísérhetik, jelzéseiket célszerű az önkormányzat (közterület felügyelet) felé továbbítani, majd megfelelő szelekciót követően az információt a rendőrség illetékes szerve felé átadni.

Gyermek és fiatalkorú bűnözés megelőzése és csökkentése

Magyarországon az összes ismertté vált bűnelkövető 12 %-a fiatalkorú, ez az arány az ország minden megyéjére irányadó, így az esetleges helyi bűnözésnél is számolni kell vele.

A fiatalok leggyakrabban vagyon elleni bűncselekményeket követnek el, a kiváltó okok között a leggyakoribb a csavargás, alkohol, vagy drog fogyasztása (aktív, vagy passzív), jellemző még a csonka család, a rossz anyagi és családi körülmények. A fiatalok bűnelkövetés velejárója, hogy jelentős részük mintegy 40 % a későbbiekben visszaesővé válik. A fiatalok elkövetők a leggyakrabban nem dolgoznak, nem tanulnak (ez szintén kb. 40 %-ra jellemző).

Fentiek alapján fel kell mérni a veszélyeztetett gyermek és fiatalok számát, a veszélyeztető körülményeket és okokat, az iskolai gyermekvédelmi felelősök, a családsegítő (gyermekjóléti) szolgálat útján meg kell tenni a velük kapcsolatos megelőző intézkedéseket (jelzéseket), szükség szerint sort kell keríteni az iskolai és családi elbeszélgetésekre.

A veszélyeztetett gyermekkorúakra különösen oda kell figyelni, hogy sem családjukban, sem környezetükben lehetőleg ne váljanak áldozattá. Hasonlóan kell eljárni a szegregált családok, hajléktalan szülők, vagy börtönben lévő szülők gyermekeivel is.

A szülő, más felnőtt, vagy társak által bántalmazott kiskorúakkal kapcsolatos jelzéseket komolyan kell venni – az információkat a jelzőrendszeren keresztül soron kívül továbbítani kell – s a szükséges intézkedések megtörténtét nyomon kell követni.

Fentieket a hatályos gyermekvédelmi törvény és a gyámügyi igazgatásról szóló jogszabályok szerint kell érvényesíteni. Rendőrségi nyomozati eljárásban biztosítani kell a fiatalok jogait, egyben gondoskodni kell a fiatalok tanúk megfelelő védelméről. Az eljárás alá vont fiataloknál fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a pártfogói felügyelet szabályait tartsa be (a pártfogóval célszerű, egyéb irányú kapcsolatot is kialakítani).

Gondoskodni kell róla, hogy az iskolai nevelésben résztvevő tanulók, úgy az oktatás során, mint azonkívül, megfelelő biztonságra nevelő és az áldozattá válást megelőző tréningeken, felvilágosító foglalkozásokon vegyenek részt. E feladatokhoz kérni kell a rendőrség, valamint a polgárőrség, vagy egyéb civil bűnmegelőzéssel foglalkozó szervezetek segítségét is.

A fiatalok (helyben tanulók és más településen, térségben tanulók, de szabadidejüket itt töltők) szabadidejének kulturált és hasznos lekötésére, megfelelő irányba való „terelésük” érdekében megfelelő számú és színvonalú szabadidős programot (sport és kulturális) kell szervezni, lehetőleg lehetővé kell tenni részvételüket.

Célszerű olyan szabadidős és sport programok (versenyek, vagy edzések, találkozók) megszervezése, melyek során a fiatalok minél több olyan pozitív hatással találkoznak, melyek személyiségük fejlődésére jó hatással lesznek, egyben e rendezvények és lehetőségek közösségteremtők így elsődlegesen:

- a) tehetségkutató programok szervezése a kulturális-, az informatikai- és a sporttevékenységben,
- b) a sportlétesítmények, oktatási intézmények sportolást szolgáló helyiségeinek megnyitása a gyermekek és a fiatalok szabadidős sportolására,
- c) a kisközösségi, lakóhelyi sportversenyek, bajnokságok szervezése, támogatása,
- d) a települések közti, kistérségi, megyei, országos szakmai és sport vetélkedőkön való részvétel támogatása (nevezések biztosításával),
- e) helyi közösségi programok és a biztonságos szórakozóhely mozgalom fejlesztése,
- f) az ifjúság által látogatott szórakozóhelyekről való biztonságos hazatérés, közlekedés feltételeinek megteremtése, felügyelete.

Támogatni kell azon ifjúságvédelemmel és drogmegelőzéssel kapcsolatos pályázatokat, melyek a fenti célokat elősegítik.

Fokozott figyelmet kell fordítani a fiatal és pályakezdő munkavállalók megfelelő munkahelyre történő irányítására (pályaorientáció) és elhelyezkedésüket segíteni kell. Lehetőség szerint el kell kerülni, hogy a térségben pályakezdő, de munkanélküli fiatal tengődjék. E probléma elkerülése érdekében jó kapcsolatot kell kialakítani a helyi vállalkozókkal és a vállalkozások vezetőivel, valamint a munkaügyi központ kirendeltségével. Az elhelyezkedés esélyeit növelheti, ha a fiatal az első szakképzésen kívül egyéb OKJ-s, vagy akkreditált képzésen szerzett szaktudással rendelkezik még.

A drogmegelőzés és kábítószer-bűnözés kezelése, megelőzése

A drogmegelőzés érdekében szorgalmazni kell az ezen témával kapcsolatos iskolai és egyéb képzések, kurzusok, rendezvények, kiállítások, vagy szabadidős, speciális táborok szervezését. A felvilágosító-nevelő munkába be kell vonni a speciálisan képzett rendőröket, civileket, orvosokat, pszichológusokat.

Fel kell mérni, hogy a településen mikor és hogyan, milyen mértékben jelent meg a kábítószer, vannak-e elosztó helyek, vagy személyek, kik a legjobban veszélyeztetettek.

Fel kell mérni, hogy az idegenforgalmi szezonban hogyan változik a drog-és kábítószer probléma személyi és egyéb valamely objektumokhoz, vagy intézményhez, közterülethez fűződő viszonya.

Ki kell alakítani a drog-és kábítószer megelőzéssel kapcsolatos jelzőrendszert.

Szükség esetén hatósági intézkedéseket kell kezdeményezni – akár a működési engedély bevonásával, vagy korlátozásával is - azon vendéglátó-helyekkel szemben, ahol a kábítószer terjesztés, vagy annak rendszeres fogyasztása, illetve fiatalok szeszes itallal való kiszolgálása rendszeres (jegyző, rendőrség).

Az általános gyermek –és ifjúságvédelem, de a drogmegelőzés megelőzésének érdekében is célszerű civil szervezetek útján telefonos segélykérő, tanácsadó, vagy lelki segély szolgáltatást működtetni, vagy meglévő rendszerhez csatlakozni, annak elérhetőségét megfelelően propagálni.

A kábítószer megelőzés érdekében megfelelő számú és minőségű tájékoztató anyaggal kell ellátni az iskolás korú gyermekeket (korosztálynak megfelelően), melyben elsősorban a drogok káros hatásaira és a védekezés módszereire (elkerülés, elutasítás) kell felhívni figyelmüket.

A város általános biztonságának növelése

A bűnmegelőzés nemzeti stratégiájában a fenti cím helyett a „városok” biztonsága kifejezés szerepel. Mivel a település a városokra jellemző lakossági és épített objektum tömeggel nem rendelkezik, ebből adódóan úgy közlekedési hálózata, infrastruktúrája eltérő, mint ahogy a városi bűnözés specifikumai sem kísérik szerencsére a kisebb településeket.

A tömeges gépjármű lopás, vagy önkényes elvétel, a rablások magas száma, vagy a grafiti, illetve a koldulás tömeges megjelenése, vagy a hajléktalanok utcai állandó jelenléte tipikus városi kép. De szerencsére nem Pilisen.

Az országban elkövetett bűncselekmények mintegy 1/3 részét a fővárosban követik el, majd ezt követik nagyságrendben a megyeszékhelyek és egyes megyei jogú városok adatai. A megyékben lévő kisebb városok elhelyezkedésük, és egyéb sajátosságaik alapján már olyan eltérő képet mutatnak, mely néha inkább közelít egy-egy fejlett községi település „bűnügyi legfőbb statisztikai mutatóihoz”.

A település(ek) város(ok) általános biztonságáért alapvetően az állam által létrehozott és központosított szervezet – Rendőrség – a Belügyminisztérium, majd az Országos –Rendőrfőkapitányság, a megyei rendőr-főkapitányság, ezt követően - nem utolsósorban - a városi rendőrkapitányság közreműködésével és felelősségével valósul meg.

Pilis a Monori Rendőr-kapitánysághoz tartozik (csak közvetett kapcsolata van a megyei rendőr-főkapitánysággal), mely további más települések biztonságát is köteles szavatolni.

Mivel Pilis kisváros, ezért itt a rendőrkapitányság egy órs működtetésével látja el a rendőri jelenléttel járó és azonnali reagálást igénylő hatósági feladatokat.

A rendőrséggel szembeni elvárás:

- a) gyors reagálás,
- b) szakszerűség,
- c) polgárbarát-szolgáltató jelleg (különös tekintettel a sértettek, áldozatok és tanúk tekintetében),
- d) a lakossági kapcsolatok rendszeres ápolása, erősítése.

Elvárás - a rendőrség közreműködésével az önkormányzattal és civil szervezetekkel együttműködésben - hatékony szituációs bűnmegelőzési eszközök elterjesztése az olyan, jellemzően településen előforduló vagy elleni bűncselekmények visszaszorítása, mint a betöréses lopás, alkalmi és besurranásos lopás, gépkocsiból lopás, a közterületeken előforduló esetleges erőszakos bűncselekmények.

A rendőrök munkáját önkéntes civilek – polgárőrök – segítik.

A település legjellemzőbb bűncselekményei a vagyon elleni jogsértések, így ezek számát kell alapvetően csökkenteni olyan összehangolt bűnmegelőzési intézkedésekkel mint:

- a) **vagyonvédelmi rendszerek telepítésére való ösztönzés**, úgy a lakás, mint az üdülőt üzemeltető cégek, vagy magánszemélyek részéről,
- b) a távfelügyeleti megoldások preferálása,
- c) a videó-távfelügyelet preferálása,
- d) **a település legfontosabb csomópontjainak térfigyelő rendszerrel való ellátása**,
- e) a bűnözés szempontjából legkritikusabb helyszínek megfigyelése,
- f) tanácsadó napok, hetek szervezése,
- g) kiállítások, bemutatók (vagyonvédelmi és bűnmegelőzés módszertani) szervezése,
- h) egyedül élő nők, idősek felkészítése a védekezésre (lehetőségeikhez képest),
- i) az iskolás tanulók „otthonvédelmi” tréningszerű felkészítése,
- j) **polgárőrség népszerűsítése, támogatása**,
- k) SZEM mozgalmak, vagy új egyesületek ösztönzése, támogatása,

l) mindazon civil non-profit szervezetek támogatása, melyek valamely állandó, vagy krónikus vagyonvédelmi veszélyeztetettség elhárítására vonatkozó módszereket, megoldásokat javasolnak,

m) tájékoztató kiadványok készítése (elsődlegesen lakás, nyaraló védelem témakörében),

n) vetélkedők, versenyek szervezése (vagyonvédelem, bűnmegelőzés témakörben),

o) médián keresztül történő tanácsadás, pozitív megoldások ismertetése.

A település általános biztonsága komolyan növelhető a foglalkoztatáspolitikai eszköztárának felhasználásával is, így

a) a társadalmi kirekesztést erősítő folyamatok hatásának mérséklése (elsődlegesen a tartós munkanélküliség, a fiatalok első munkavállalók munkanélküliségének megelőzése),

b) a munkanélküliek egész és részmunkaidős foglalkoztatása a bűnmegelőzésben (kalauz, házi gondnok, kerületi őr, bűnmegelőzési koordinátor, utcai szociálmunkás, kórházi biztonsági őr),

c) az olyan foglalkoztatási és képzési lehetőségek kínálatának szélesítése, amelyek a hosszú távú foglalkoztatás feltételeit teremtik meg a szakképzettség nélküliek, az alulképzettek, a tovább- és átképzésre életkoruknál, réteghelyzetüknél vagy sajátos élethelyzetüknél fogva hátrányos helyzetben lévők számára,

d) az illegális munkavégzés visszaszorítása, valamint a megélhetési bűnözés megelőzése,

e) a kiskorú gyermeket nevelő, munkanélküli családfenntartók számára hosszú távú foglalkoztatást elősegítő képzési programok és munkaalkalmak szervezése és támogatása,

f) speciális foglalkoztatási módok és lehetőségek kialakítása hajléktalanok, kiemelten a csökkent munkaképességűek számára.

A megvalósítás érdekében együtt kell működniük:

a) az önkormányzatnak, közterület felügyeletnek, mezei őrszolgálatnak

b) a rendőrségnek,

c) a polgárőrségnek,

d) az ágazati politika helybéli szereplőinek,

e) civil egyéb non-profit szervezeteknek,

f) a vagyonvédelmi vállalkozásoknak,

g) az egyéb területen működő vállalkozásoknak,

h) az egyéb területen működő intézményeknek,

i) a tulajdonosoknak (magánszemélyeknek),

j) a helyi lakosoknak (lakás tulajdonosoknak).

Az együttműködésbe be kell vonni a földrajzilag, és a bűnözés áttelepülésében legjobban érintett szomszédos önkormányzatokat is.

Az eredményes megvalósítás érdekében rendszeres felméréseket kell végezni a lakosság és a vállalkozások körében a bűnözés tekintetében, a hasznosítható információkat, javaslatokat erre kijelölt személyeknek, szervezeteknek fel kell dolgozni, és hasznosításukra javaslatot kell tenni.

A családon belüli erőszak megelőzése, megtörtént esetek megfelelő kezelése

A családon belüli erőszak „kezelése”, illetve megelőzése, vagy a rászorultak segítése fontos kérdés lett 2004. május 1-után (EU-csatlakozás), mivel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 1582 (2002) számú ajánlásában kifejtette, hogy a családon belüli erőszak fizikai bántalmazásként, nemi erőszakként, fenyegetésekként és megfélemlítésként egyaránt megnyilvánulhat.

Felszólította a tagállamokat, gondoskodjanak a családon belüli erőszak áldozatainak ingyenes jogi tanácsadásáról, az áldozatoknak nyújtandó pszichológiai és pénzügyi segítségről, az áldozatok hatékony védelméről - a sérelem elkövetése után és a jogi eljárás alatt, - az áldozatokkal foglalkozó nem- kormányzati szervezetek támogatásáról és megfelelő szakemberek képzéséről.

A családon belüli erőszak megelőzése a nemzeti stratégia fontos része, egyben a Kormány és a Belügyminisztérium számos külön intézkedést hozott ezen feladatok eredményes kezelése érdekében.

A koncepció elkészítése közben figyelembe kell venni azt a tényt és körülményt, hogy a családon belüli gyermek, vagy feleség bántalmazás legnagyobb része latens marad, a legtöbbször ez pont a sértett-bántalmazott szégyenérzete miatt nem kerül nyilvánosságra, vagy nem válik ismertté még a közeli hozzátartozók és szűkebb környezet számára sem.

Fentiek alapján ki kell alakítani egy diszkrét jelzőrendszert annak érdekében, hogy az esetleges családon belüli erőszak a rászorulóknak védelme érdekében beavatkozást eredményezhessen.

A jelzőrendszerben a gyermekjóléti szolgálat, a védőnői, háziorvosi hálózat, az iskolai gyermekvédelmi felelősi kör, a polgárőrség, az egyéb civil szervezetek (így a helyi egyházak is) komoly szerepet kaphat.

A jelenség és konkrét cselekmény esetén a rendőrség a vonatkozó jogszabályok és utasítások alapján köteles eljárni, a bántalmazóval szemben eljárást indítani, a szükséges „távoltartó” intézkedés megtételére javaslatot tenni.

Az áldozattá válás megelőzése, áldozatsegítés, az áldozat kompenzációja

Áldozatok többféle megközelítésben lehetnek adott esetben a polgárok, így különösen:

- a) életkoruknál fogva (idős, fiatal),
- b) állapotuknál fogva (beteg, fogyatékos),
- c) foglalkozásuknál fogva (postás),
- d) helyzetüknél fogva (külföldiek, nyaralók).

Városunkban az életkor szerinti, vagy a „helyzetük” szerinti - különösen a belföldi, vagy külföldi - személy potenciális áldozat jelölt abban az esetben, ha az egyéb körülmények is az elkövetésnek (elkövetőnek) kedveznek (szituáció).

Évente országosan 300-ezer ember válik áldozattá, ezek 90 % vagyon elleni bűncselekmény elkövetése miatt.

Az áldozatok segítésére, a károk kompenzálására ezért az állam több intézkedést hozott, (első Kormányhatározatok: 1074,1075/1999. Korm.hat.) illetve áldozatsegítő szervezeteket

(Áldozatvédelmi Irodák) hozott létre. /A Kormány 209/2001. (X. 31.) Korm. rendelete az egyes erőszakos bűncselekmények következtében sérelmet szenvedettek állam általi kárenyhítésének szabályairól, egységes szerkezetbe foglalva a Kormány 83/2004. (IV. 19.) Korm. rendeletében foglalt módosításokkal jelent meg./

A városban fokozottan veszélyeztetettek az idősek, a nők, a gyermekek, vagy munkanélküliek.

Egyes foglakozásoknál is fokozottabb veszély leselkedik a személyre, így elsődlegesen a postás, banki alkalmazott, benzinkutas személyekre.

Az áldozattá válás többsége megelőzhető folyamatos és különböző lakossági, vagy foglalkozási ágazatokban dolgozók felvilágosításával, személyes tanácsadással, ismertető anyagok eljuttatásával (célszemélyhez, célcsoporthoz).

Az ifjúság (tanulók) körében hasonlóképpen kell – folyamatos – áldozattá válást, megelőző tájékoztatókat, képzéseket, tréningeket megszervezni.

Ifjúság áldozatvédelmével kapcsolatos intézkedések

a) A szenvedélybetegségek megelőzésével kapcsolatos programok széleskörű bevezetése, különös tekintettel a nevelési, oktatási intézményekre, valamint a fokozottan veszélyeztetett társadalmi csoportokra.

b) Kiemelt figyelmet kell fordítani a fokozottan veszélyeztetett fiatalok rendszeres sportolásba történő bevonására.

c) A sportszerű viselkedés kultúrájának erősítése a fizikailag gyengébbek védelme érdekében.

d) Önvédelmi sportok népszerűsítése.

e) Sportrendezvények biztonságának szervezése.

Rendőrség feladatai az áldozatvédelem területén

A rendőrség feladatai különösen fontosak az áldozatvédelem szempontjából, így egyértelmű a szolgáltató funkciójának, és az állampolgárokkal való kapcsolatának erősítése.

A közösségi (polgárbarát) rendőrség modell nemzetközi tapasztalatainak a helyi rendőrségi tevékenységbe integrálása fontos feladat, hiszen a településen az idegenforgalmi szezonban igen jelentős a külföldi állampolgárok aránya.

Az egyes (áldozati, sértetti) segélykérésekre gyors, hatékony rendőrségi beavatkozás igény van, melyet csak a helyi rendőrség tud szakszerűen teljesíteni.

Nemzetközi (EU) és a hazai nemzeti bűnmegelőzési stratégiában megfogalmazott elvárás, hogy az áldozat a bűnüldöző hatóságokkal való első kapcsolattól kezdve – az általánosan ismert nyelveken – férjen hozzá az érdekei védelmében minden fontos információhoz, beleértve azoknak az ügyfélszolgálatoknak és szervezeteknek megnevezését, amelyekhez segítségért fordulhat. Ez a település növekvő, fokozódó idegenforgalma miatt szintén fontos elvárás.

A Rendőrség 1999-től (4/1999 BM. Utasítás, 25/1999 ORFK Vezetői Intézkedés alapján) áldozatvédelmi referensi szolgálatot működtet (kb. 240 speciális munkatársat) az egész ország, minden megye területén. Ezen áldozatvédelmi referensekkel az önkormányzatnak is (illetékességi területét illetően – legközelebbi Rendőrkapitányságon) fel kell a kapcsolatot vennie. (Egyes helyeken „családi összekötő tiszt” is működik, ezen rendőri speciális tevékenység igénylését, vagy támogatását, finanszírozását az önkormányzat is megteheti.).

A Rendőrség másik bevált áldozatvédelmi programja, amelyet elsősorban általános iskolákban vezettek be az ún. biztonságra nevelő program.

Az Önkormányzat feladatai az áldozattá válás megelőzésében:

- 1./ A települési jelzőrendszer, ágazati, szakmaközi, civil és egyházi koordináció szervezése.
- 2./ Áldozattá válást megelőző, áldozatvédelmi, valamint közbiztonsági-, ifjúsági-, sport-, oktatási-, és környezetvédelmi politikák, a gyermekvédelem koordinálása, integrálása a helyi közszolgáltatások körébe.
- 3./ Segítség megszervezése: beszélgetés, megnyugtató, felvilágosító (mentális), - egészségügyi (orvosi, elsősegély), -jogsegély, - szaksegítség (pszichikai), anyagi segítség (állami kárenyhítés ügyintézésében segítség).
- 4./ Áldozatvédelmi referensi rendszer (rendőr), illetve áldozatvédelmi iroda működtetésének (akár ideiglenes is) elősegítése (indokolt esetben).
- 5./ Bünmegelőzési Iroda, vagy Szolgáltatás (akár ideiglenes is) megszervezése.

Civil szféra, egyházak szerepe az áldozatvédelemben

Non-profit vállalkozások anyagi támogatása, az áldozatok segítése, az ismételt áldozattá válás megelőzése, a kárigény jogi úton való megtérítésének elősegítése érdekében.

A polgárőrség folyamatos és biztonságos, tervezhető működtetése, a polgárőrséggel kötendő együttműködési megállapodás alapján.

Az áldozatok önszervező csoportjainak támogatása.

Civil szervezetek támogatása az egyes áldozati csoportok megsegítésében.

Egyházak szerveződéseinek segítése az áldozat védelemben.

Szomszédság és lakóközösség szerepe az áldozatvédelemben

A SZEM mozgalmak támogatása, létrehozásuk kezdeményezése.

„Szülők a gyermekekért, szülők egymásért” mozgalmak létrejöttének támogatása.

Az Európa Tanács 1983-óta szorgalmazza az erőszakos bűncselekményt elszüneteltetett kártalanítását.

Az idős, egyedül élők fokozott védelme, biztonságuk növelése

Mivel a város populációjában a helyzetfelmérés adatai szerint jelentős időskorú él, ezért a lakossági réteg védelme fokozott figyelmet igényel. Az idősek életkoruknál fogva veszélyeztetettek!

Az időskorúak gyakran „kedvelt” áldozatai a bűnözőknek, mivel védekező képességük az átlagosnál is gyengébb, így természetes „fogyatékoságukat” kihasználva a bűncselekmények könnyebben és kockázatmentesebben elkövethetők sérelmükre. Különösen azok vannak veszélyben, akik egyedül élnek, vagy bizonyos betegségek miatt részben mozgáskorlátozottak, fizikailag leromlott állapotban vannak.

Az időskorúak részére célszerű a nyugdíjas klubok keretein belül, azok szervezésében tanácsadó napot és fórumot szervezni, ahol a rájuk leselkedő veszélyekre fel kell hívni

figyelmüket, mint ahogy arra is, hogyan tudnak bizonyos bűncselekmény típusokkal kapcsolatban védekezni, vagy megtörtént jogsértés esetén mi a teendőjük.

Az időskorúaknál felmerülhet az egészségügyi veszélyjelzés igénye is, melyet körükben fel kell mérni.

A polgárőrség és a Szomszédok Egymásért Mozgalom keretében célszerű a veszélyeztetett idősök körében több jelzőrendszert is felállítani, működtetni, arra reagálást szervezni (akár civil oldalról is), hogy a lakossági réteg biztonságérzete fokozódjon.

A szociális gondoskodás és figyelem szintén nagyban elősegíti azt az állapotot, mellyel az időskorú környezete biztonságosabbá tehető.

A városban fellelhető – lakosság nyugalmát zavaró- kedvezőtlen tendenciák megállítása, csökkentése

A településen egy adott időszakban fellépő, kedvezőtlen bűnözési jelenségek és tendenciák megoldásására az önkormányzat a rendőrséggel közösen és a szükséges ágazati szervek, vagy civil erők bevonásával szituációs bűnmegelőzési eszközöket tud bevetni (bűncselekmény típustól függően).

A szituációs bűnmegelőzés lényege, hogy a megelőzési taktika és módszer mindig egy adott problémára készül, mellyel az adott bűncselekmény típus több oldalról is megakadályozható, elkövetése kockázatosabbá válik, nő az elkövető lebukási veszélye, de ezzel egyidőben csökken az áldozattá válás valószínűsége is.

A szituációs bűnmegelőzési módszer (bűnalkalmak korlátozása) készülhet egy adott terület kedvezőtlen jelenségeinek orvoslására is, de tervezhető az egész település szintjén, egy adott jogsértő cselekmény visszaszorítása érdekében is (különösen gépjárműlopás, betörés).

A megelőzési módszerek bevezetésének fontosságát és prioritását az adott év, vagy időszak értékelése, elemzése aktualizálja.

A város közbiztonságának jelenlegi szintjének fenntartásához és javításához szükséges minimális rendőri jelenlét, önkormányzati erők és civil támogatók bevonása.

A település közbiztonsága rendőri jelenlét és egységes önkormányzati rendészeti szervezet valamint az ehhez tartozó kiegészítő rendszerek (hálózatba integrált térfelügyeleti kamerák) nélkül nem javítható.

Minden olyan esetben, mely bűncselekményt jelent - a rendőri intézkedés elkerülhetetlen, akár a feljelentés felvétele, a helyszíni adatgyűjtés, akár a helyszíni szemle biztosítása, vagy a nyomozás-felderítés érdekében, egészen az elkövető, vagy ismertté vált és körözött személy elfogásáig.

A rendőrség jelenlévő tagjainak ezen kívül még számtalan feladatnak kell megfelelnie, de alapvetően elvárt rendeltetése a gyors és szakszerű reagálás, a bűncselekmények megszakítása, megakadályozása, vagy felderítése érdekében.

Pilis Város Önkormányzata a Pilisi Rendőrőrsrel közösen tart fenn egy népszerű néven és a pilisi köztudatba is bevonult JÁRŐRMOBILT. Ennek az eszköznek köszönhetően számtalan bejelentés és információ került már a bűnüldöző szervek birtokába.

A szükséges rendőri jelenlétet a lehetőségekhez képest a Monori Rendőr-kapitányság biztosítja, ennek fokozására az önkormányzatnak relatíve kevés anyagi eszköze és ereje van.

Az önkormányzat feladata az, hogy saját rendészeti jogkörében eljárva, valamint a közösségi bűnmegelőzés szervezésével egy olyan „rész” tegyen a rendőri jelenlét mellé, mellyel nagyban tudja befolyásolni a terület közbiztonságát és az ott élő emberek szubjektív biztonságérzetét, egyben elősegíti és megkönnyíti a területen jelenlévő rendőri erők munkáját.

Az önkormányzat feladata ezen túlmenően a széleskörű koordináció biztosítása, a bűnmegelőzés érdekében való mozgósítás, szervezés: a civil, non-profit szervezetek valamint a vállalkozások, és a lakosság széles tömegeinek bevonása a helyi biztonsági feladatokba.

Térfigyelő rendszer(ek), wireless rendszerek telepítése és üzemeltetése

Pilis Város Önkormányzatának Képviselő-testülete kötelezettséget vállalt arra, hogy 2014. december 31. napjáig megvalósítja, ezt követően folyamatosan működteti és üzemelteti a Koncepció részeként, kidolgozott és kiépített egy 12 egységből álló térfigyelő rendszert. *Egy másik pályázat keretében a MÁV-val együttműködve a Pilisi MÁV állomás „P+R-B+R parkolója” is bővült egy 6 egységből álló rendszerrel.*

Ezeknek a meglévő rendszereknek jelenleg egy nagy hibája van : nincsenek hálózatba kötve és emiatt a felvett , rögzített adatok jogszabályi előírásoknak megfelelő tárolása nem megfelelő.

VI. A bűnmegelőzés helyi stratégiájának szervezete, a stratégia finanszírozása (a megvalósítás eszközei)

A koncepció sikeres megvalósítása érdekében meg kell határozni a koncepcióban felsorolt prioritások és végrehajtási terv szerinti beavatkozási területeket.

Önkormányzati beavatkozási területek

- Terület (település) fejlesztés,
- Közterület felügyelet, rendje, világítása (parkolók, közparkok),
- Szociális háló és ellátás (szociálpolitika),
- Munkahelyteremtés (foglalkoztatáspolitikai),
- Ifjúságpolitikai feladatok, ifjúságvédelem (ifjúságpolitika),
- Oktatás-nevelés, felvilágosítás (oktatáspolitikai),
- Sport, mint megelőzési terület (sportpolitika),
- Szabadidő, mint megelőzési terület,
- Kulturális rendezvények, fórumok (kultúrpolitika),
- Önszerveződő (civil) csoportok segítése és támogatása.

Önkormányzat partnerei a bűnmegelőzésben

Rendőrség (és igazságszolgáltatási szervek)

- Rendőrség közbiztonsági és bűnügyi szervei,
 - Polgárőrség,
 - Ügyészség*,
 - Bíróság*,
 - Büntetés végrehajtás**,
 - Pártfogói Felügyelet*,
- /*,**/ városi és megyei szervezeteken keresztül - áttételesen/.

Ágazati együttműködésben résztvevők

- Egészségügyi, szociális, gyámügyi szervek:
- Jegyzői gyámhatóság,
- Gyermek-és ifjúságvédelem (Gyermekjóléti Szolgálat és Családsegítő Központ),
- Vöröskereszt szervezete (helyi, kistérségi, megyei)
- ÁNTSZ szervezete (kistérségi),
- Védőnői hálózat,
- Ifjúság, sport, kulturális szervezetek:
- Civil ifjúsági, sport illetve kulturális szervezetek,
- KEF (Kábítószer Egyeztető Fórum) - legközelebbi
- Munkaügyi szervezetek (foglalkoztatáspolitikai)- kistérségi munkaügyi központ (kirendeltség),
- Romapolitika helyi képviselői.

A közösségi bűnmegelőzés résztvevői

- Pilis Város Önkormányzata és a szomszédos települési önkormányzatok,
- Monori Többcélú Kistérségi Társulás,
- Gazdasági élet szereplői,
- Civil szféra, egyházak,
- Szomszédság, lakóközösség,
- Magánszemélyek, lakosság.

Az igazságszolgáltatási, az ágazati (helyi és kistérségi) szervekkel, valamint a közösségi bűnmegelőzés szereplőivel folyamatos kapcsolatban kell lenni, vonatkozásukban az önkormányzati koordinációt biztosítani kell.

Önkormányzati szervezési feladatok

Az Önkormányzatnak olyan szervezeti, együttműködési formát kell kialakítani, amelyben képes figyelemmel kísérni és értékelni a stratégiai célokkal, prioritásokkal kapcsolatos helyi társadalmi folyamatok alakulását.

A közigazgatás működését biztosító alkotmányos és politikai felelősség keretében az önkormányzatnak gondoskodnia kell az ehhez szükséges szervezeti, szakmai és személyi feltételekről.

Az önkormányzat szervezeti keretein belül bűnmegelőzési referensi státuszt célszerű létrehozni, vagy társadalmi állású megbízottat kell megbízni a bűnmegelőzési feladatok jobb koordinálása érdekében.

A közbiztonsággal és bűnmegelőzéssel összefüggő feladatok, feladatrendszerek logikai egymásra épültsége érdekében a közbiztonsági feladatkörrel rendelkező bizottság a bűnmegelőzés érdekében együttműködik a rendőrség, polgárőrség, illetve egyéb civil társadalmi (vagy non-profit) szervezetek képviselőivel, a civil szféra egyéb érdekelt vezetőivel, melyek a bűnmegelőzésben szerepet vállalnak.

A bűnmegelőzési koncepció végrehajtásáért és szervezéséért felelős – megjelölt – Képviselő-testületnek és az általa létrehozott munkaszervezetnek, Pilis Város Polgármesteri Hivatalának kutatni kell azon együttműködési lehetőségeket a non-profit szféra szereplőivel, vagy a gazdasági élet szereplőivel, melyek a végrehajtást elő tudják segíteni. Hasonlóképpen figyelni kell a hazai és nemzetközi pályázatokat – melyek a bűnmegelőzéssel direkt, vagy indirekt kapcsolatosak – más források bevonása érdekében.

Megfelelő partnerek esetén meg kell próbálni kísérleti modell értékű hazai, vagy EU-s pályázatok elkészítését, vagy abban konzorciumi, illetve partneri tagságot vállalni, ennek érdekében indokolt és szükséges esetben új szervezeti formák (non-profit szervezetek) létrehozásáról is dönteni kell.

A koncepció jelen szakaszában el kell végezni minden olyan felmérést-adatgyűjtést (prioritásonként), mely a koncepció pontosításához, meghatározásához hozzájárul.

A felmérést az alábbi területeken kell elvégezni:

- a) látencia,
- b) állampolgári biztonságérzet,
- c) civil szervezetek és lehetőségeik,
- d) pályázati lehetőségek,
- e) a területi vagyoni védelmi riasztó – és jelzőrendszerek – kialakítása, különös tekintettel a külterületre, a belterületre, a Polgármesteri Hivatal és a települési intézmények vagyoni védelmére.

A helyi és kistérségi, írott és elektronikus média útján folyamatosan hírt kell adni a tervezett, vagy végrehajtott bűnmegelőzési programokról, az elért eredményekről.

Központi források

A társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiája céljainak és feladatainak végrehajtásához szükséges forrást az államnak kell biztosítania.

A költségvetési törvényben megjelölt összegeken kívül az államháztartási rendszer által működtetett pénzügyi támogatási formák alkalmazásával kell kialakítani azt a finanszírozási rendszert, amely a hatékony, ellenőrizhető, átlátható forrásokból teremt anyagi alapot a társadalmi bűnmegelőzési rendszer számára. A költséghatékonyság alapfeltétele a közigazgatási feladatok pontos meghatározása. Ez egyaránt kiterjed a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájának eredményességét szolgáló állami költségvetés tervezésére, és más pénzügyi ösztönző mechanizmusok kialakítására.

A gazdaság szereplőit és más nem állami szerveket, egyéneket, különböző mentességekkel, valamint kedvezményeket nyújtó pénzügyi szabályozással kell bekapcsolni, illetve ösztönözni a programok végrehajtására. A pályázati rendszerrel kombinált kedvezmények körét és mértékét a stratégia prioritásaihoz, céljaihoz és módszereihez kell igazítani. Ehhez kell majd igazítani az éves költségvetését a települési önkormányzatnak.

(Központi és egyéb források általában ágazati felelős minisztériumok bűnmegelőzéssel kapcsolatos pályázatait, 1 %, megyei önkormányzat, karitatív szervezetek, egyéb közalapítványok, magánszemélyek adományai.)

Egyéb források: EU, illetve hazai operatív programok által kiírt pályázati források, melyek indirekt módon pályázhatók a bűnmegelőzés egyes részfeladatainak megoldására, vagy elősegítésére.

Forráselosztás az éves költségvetésben

Éves szinten kell tervezni és biztosítani a társadalmi bűnmegelőzés városi stratégiájának önkormányzati feladataihoz igazodó forrásösszeg egy részét. Ennek kell tartalmaznia a központi támogatások forrásait és a bűnmegelőzés ügyviteli igazgatási költségeit.

A költségvetési szervek fejezetei ágazati célfeladatként külön tartalmazzák a bűnmegelőzési célú feladatok forrását.

A pályázati rendszerek folyamatos finanszírozása

A pályázati rendszereknek olyan feltételeket kell meghatározniuk, amelyek az állami és nem állami szférában kiszámítható hatáskörrel érdekeltté teszik, és így módon ösztönzik a szervezeteket és a polgárokat, hogy saját erőforrásaik felhasználásával vegyenek részt a bűnmegelőzési programokban.

A pályázati rendszereket úgy kell kialakítani, hogy abban az Önkormányzat saját erőforrásként elismeri és honorálja azokat, amelyek a bűnmegelőzés területén szellemi tőkével, tapasztalattal, jártassággal már rendelkeznek, így például a polgárőrség, vagy más non-profit helyi, -vagy együttműködő bűnmegelőzési szervezeteit.

A lakosság és a civil társadalom aktív, önként vállalt, személyes meggyőződésen alapuló részvétele a társadalmi települési bűnmegelőzési stratégia meghatározó eleme. Az önkormányzati finanszírozás tehát nem jelentheti a bűnmegelőzés társadalmi költségeinek „kifizetését”. Ugyanakkor annak tudatában kell a pénzügyi rendszert működtetni, hogy a civil szerveződések és egyének részvétele nélkül az Önkormányzat által meghatározott célkitűzések nem valósíthatók meg.

Záradék:

Pilis Város Bűnmegelőzési Konceptiója a helyi sajátosságok figyelembevételével - Pest Megye Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Konceptiójával összhangban - készült, figyelemmel a Társadalmi Bűnmegelőzés Nemzeti Stratégiája által megfogalmazott alapgondolatokra.

Jelen Konceptiót Pilis Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2015. .-i ülésén meghozott /2015. sz. önkormányzati határozatával fogadta el.

Pilis, 2015. . napján.

Simó Gáborné
polgármester

Tóth László
jegyző